

Hlas farnosti

ročník
XXXII.
č. 48
7. 12. 2025

Informačný týždenník Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosti Banská Bystrica – mesto

K čomu nás pozývajú zimné kántrové dni a prečo nesú tento názov?

Podľa jazykovedného slovníka pojem *kántry* označuje cirkevné kajúce dni predpísané Katolíckou cirkvou, ktoré pripadajú na začiatok každého zo štyroch ročných období. Kántrové dni pripadajú každý rok na iný dátum. Závisí to od začiatku Adventného obdobia (zimné kántry), Popolcovej stredy (jarné kántry), dátumu Siedmej veľkonočnej nedele (letné kántry) a od jediného pevného dátumu – Sviatku povýšenia Svätého kríža, ktorý slávime 14. septembra (jesenné kántry).

Ak si položíme otázku, kedy a za akých okolností vznikli kántrové dni a ako získali svoj názov, odpoveď treba hľadať v dejinách Cirkvi. Po tom, ako cisár Konštantín vydal v roku 313 Milánsky edikt, začal sa život Cirkvi slobodne rozvíjať. Začali sa stavať prvé chrámy, v ktorých sa slávila liturgia. Sila pohanstva značne slabla až k postupnému zániku. U mnohých veriacich však stále pretrvával akýsi zlozvyk pridržať sa starých pohanských obyčají, preto sa Cirkev snažila dať pohanským sviatkom nový charakter. Kántrové dni alebo kántry vznikli z rímskych pohanských osláv siatby v mesiaci december, žatvy v júni a vinobrania v septembri. Boli to dni bujarej zábavy. Cirkev im však dala nový – náboženský – obsah tým, že ich ustanovila ako dni kajúcnosti a pokánia. V 5. storočí pribudli k dovtedajším kántrovým dňom aj pôstne (jarné) kántry. Nazývali sa kvatembrové dni (odvodené od latinského slova *quattuor*, čiže štyri), lebo sa konali v štyroch ročných obdobiach, vždy v stredu, piatok a sobotu stanoveného týždňa.

Slovenský názov kántry má iste súvis so slovami kántriť alebo ničiť. Nejde však o ničenie človeka alebo vandalizmus. Keďže sú uvedené v cirkevnom liturgickom kalendári, pre veriaceho človeka a člena Cirkvi predstavujú dni modlitieb, dobrých skutkov a pôstneho sebazapierania – teda to, čo v nás skutočne potláča hriešne tendencie, nezriadené sklony a náruživosti. Kántrové dni sú teda dňami „zničenia“ starého hriešneho človeka a napomáhajú tak k obnove alebo vzniku človeka nového. Niekde sa kántry nazývali aj suchými dňami, lebo v minulosti boli počas nich veriaci len o suchom chlebe a vode, podobne ako na Popolcovú stredu alebo na Veľký piatok. Treba však pripomenúť, že na rozdiel od týchto dvoch dní, keď je Cirkvou nariadený prísny pôst, na kántrové dni sa takéto nariadenie nevzťahuje. Pôst sa len odporúča. Liturgické normy uvádzajú, že v týchto dňoch Cirkev prosí Pána za rozličné ľudské potreby, najmä za zemskú úrodu a požehnanie ľudskej práce, a zároveň verejne vzdáva Bohu vdaky. Biskupské konferencie majú určiť čas a spôsob slávania kántrových dní a prispôbiť ich miestnym potrebám veriacich.

Zimné kántrové dni v druhom adventnom týždni sú zamerané na prosby za príchod Kristovho kráľovstva do rodín, na duchovnú obnovu rodín a na pokoj a spravodlivosť vo svete. Ako odporúčané skutky kajúcnosti sa uvádzajú pôst od jedla – napríklad zdržanie sa mäsitého pokrmu – alebo skutky nábožnosti, či už účasť na svätej omši, krížová cesta, modlitba svätého ruženca, aspoň desaťminútové čítanie Svätého písma, skutok lásky k blížnemu, návšteva chorého spojená s konkrétnou pomocou či návšteva cintorína s modlitbou za zosnulých, hmotná pomoc chudobným alebo viacdetným rodinám, zrieknutie sa sledovania televíznych programov (okrem správ), fajčenia, alkoholických nápojov alebo iné formy sebazaprenia – a, samozrejme, modlitba. Záväzný je len jeden z troch dní: streda, piatok alebo sobota. Treba však jasne zdôrazniť, že kántrové dni z hľadiska pôstu nie sú postavené na roveň Popolcovej stredy či Veľkému piatku; pôst v kántrové dni je celkom dobrovoľný.

Záväznosť jedného dňa sa týka najmä kňaza, ktorý má v jednom z uvedených dní sláviť svätú omšu podľa predpísaného formulára a tak v mene Božieho ľudu prosiť o Božie požehnanie pre človeka a jeho činnosť alebo ďakovať za prijaté dobrodenia.

(Zdroj: www.tkkbs.sk; redakčne upravené)

Páter Jozef Vateha SJ: obľúbený kňaz bystrických študentov

Jezuitský kňaz Jozef Vateha SJ (1965–2005) zanechal v Banskej Bystrici výraznú stopu. Od augusta 1998 do marca 2002 viedol Univerzitné pastoračné centrum a pôsobil aj ako kaplán v Radvani. Jezuitskú skromnosť a hlbokú ľudskosť prirodzene spájal so svojím „rockovým“ prejavom, a tak si rýchlo získal obľubu miestnych vysokoškolákov. V UPC dával mladým priestor na rast a tvorivosť, pričom jeho homílie prinášali svieži, originálny pohľad na evanjelium. Vateha bol výrazne formovaný lekárom Silvestrom Krčmárom. Jeho kľúčové životné motto, inšpirované Krčmárom a profesorom Kolakovičom, znelo: „Kašli na talenty, treba slúžiť!“ Práve tento dôraz na pokornú službu sa stal odkazom, z ktorého „generácia Vatehovcov“ čerpá dodnes. Páter Vateha zomrel 8. decembra 2005 v Bratislave na následky úrazu a mozgovej príhody.

OZNAMY NA DRUHÚ ADVENTNÚ NEDELU

8. 12.	Pondelok	NEPOŠKVRNENÉ POČATIE PREBLAHOSLAVENEJ PANNY MÁRIE, slávnosť (prikázaný sviatok)
13. 12.	Sobota	Sv. Lucia, panna a mučenica, spomienka
14. 12.	Nedeľa	TRETIA ADVENTNÁ NEDEĽA (NEDEĽA GAUDETE)

Ostatné dni sú adventné férie.

- **V pondelok je slávnosť a prikázaný sviatok Nepoškvrneného počatia prebl. Panny Márie.** Katolíckych veriacich v tejto deň zaväzuje účasť na celej svätej omši. Sväté omše budú takto:
 - o 8.00 v Kostole Svätého kríža pre žiakov cirkevnej ZŠ;
 - o 10.00; 12.00 a 16.30 vo farskom Kostole nanebovzatia Panny Márie;
 - o 18.00 v Kostole sv. Bystríka v Nemciach.
- **Tento týždeň, v stredu, piatok a sobotu, budú zimné kántrové dni.** Ich obsahom je *príchod Kristovho kráľovstva do rodín, duchovná obnova rodín a pokoj a spravodlivosť vo svete*. Záväzný je jeden deň. V našej farnosti sa budeme na tieto úmysly osobitne modliť v stredu.
- **V utorok sa v katedrále uskutoční spomienka na pátra Jozefa Vatehu SJ,** obľúbeného kňaza miestnych miléniových vysokoškolákov. Pri príležitosti 20. výročia jeho úmrtia a nedožitých 60. narodenín bude „retro mládežnícku omšu“ o 18.00 celebrovat' Mons. Jozef Hrtús, vtedajší riaditeľ biskupského úradu. Celý program nájdete na plagáte.
- **V piatok o 6.30 bude v Kostole Svätého kríža rorátna svätá omša** so žiakmi a učiteľmi cirkevnej ZŠ. Srdečne pozývame aj ostatných veriacich.
- **V piatok bude v našom farskom kostole verejná nahrávka vianočného pásma.** Folklórny program z cyklu *Hrajteže mi hrajte*, ktorý bude odvysielaný v Rádiu Regina Stred na Štedrý deň, sa začne o 19.00 hod. Z tohto dôvodu budú v piatok všetky sväté omše v Kostole Svätého kríža.
- **Budúcu nedeľu bude svätá omša o 16.30 obetovaná za zosnulých darcov orgánov.** Pri tejto omši budeme pamätať na všetkých zosnulých, ktorých darovanie orgánov umožnilo iným žiť.
- **Požiadajte o predvianočnú svätú spoveď pre vašich starých a chorých príbuzných** môžete v sakristii kostola alebo vo farskej kancelárii do štvrtku 11. decembra. Nezabudnite uviesť meno, priezvisko, presnú adresu a telefonický kontakt.
- **Minulotýždňová jesenná zbierka na charitu v našich kostoloch činila 1 655 €.** Prostriedky už boli odvedené na príslušný účel. Pán Boh zaplať za vašu štedrosť.

Úradné hodiny farskej kancelárie: Pondelok, Streda, Piatok: 9.00 – 11.45 h. Utorok, Štvrtok, Piatok: 17.15 – 18.00 h.	tel.: 048 / 412 45 31 mobil: 0911 880 298 web: www.bbместо.fara.sk e-mail: fara.bb.место@gmail.com	Elektronický zvonček:
© Vydáva Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Banská Bystrica – mesto, Námestie Štefana Moysesu I, 974 01 Banská Bystrica Ako týždenník distribuovaný bezplatne. Uzavierka v piatok o 9.00 hod. Reg. č. OMT-OÚ 3/94. Náklad 320 ks.		